



## D I E N O S I N F O R M A C I J A

Münchenas ..... Pirmadienis, 1946.III.18 d. /III metai/ Nr.63/100/

### DAR VIENA CHURCHILLIO KALBA

Ketvirtadienio vakarą Churchillio garbei surengtame priėmime, Naujorke, Churchillis pasakė šią kalbą.

Esu įsitikinęs, kad visų tautų rimtomis pastangomis bus galima taiką išlaikyti. Aš netikiu, kad dabar galėtų kilti karas arba kas nors norėtų kariauti. Jei Sovietų Sąjunga atsisakytų bendradarbiauti taikos išlaikymo darbe, tai jai tektų visa atsakomybė. Aš gerbiu rusų tautą. Tegu ji stoja visų tautų priešakyje, kad tik viskas eitų taikos labui. Ar Rusijai tatau pasiseks, priklausys nuo tų vyrų, kurie vadovaus 181 mil. žmonių tautai. Rusai dabar turi progą parodyti gera valią taikai išlaikyti. Jie dabar gali tucs priekaištus, kurie jai daromi dėl taikos ardymo, išsklaidyti. Aš savo anksčiau pasakytoje kalboje nemanau nė vieno žodžio pakeisti. Rusų žinių agentūra pranešė, kad nesą jokio jų kariuomenės judėjimo Irane, bet ka tik gautos patikimos informacijos tvirtina, kad toks kariuomenės judėjimas tebevyksta. Taigi Irano byla yra tokia, kurią turi svarstyti Saugumo Taryba. Aš esu anksčiau sakęs, kad D.Britanija sutinka su Dardanelų klausimo svarstymu. Tik Turkija nuo to susilaikydavo. Potsdamo susitarime pripažinta teisė Sovietų Sąjungai pravažiuoti pro Dardanelus. Sovietams to negana. Jie norėtų Turkų teritorijoje turėti tvirtoves ir tokiu būdu ji, kaip didž.valstybė, galėtų uždaryti Dardanelus visoms kitoms tautoms. Jeigu dėl to Turkija bus spaudžiama, tai ši reikala turėtų svarstyti Saugumo Taryba. Buvo sakytą, kad viena Anglijos darbiečių partija taip pat nesudaro demokratinės vyriausybės, nes girdi esąs vienpartinis valdymas. Tai ką gi sakysime tada apie tų kraštų vyriausybės, kuriuose iš viso teleidžiamas tik vienas renkamųjų kandidatų sąrašas. Toks vienas kandidatų sąrašas negali sudaryti pagrindo laisviems rinkimams ir, mano nuomone, ten nėra

nė demokratijos. Dėl man daromų priekaištų, kad aš siūlęs sudaryti JAV ir D.Britanijos karinę sąjungą, pareiškiu, kad aš siūlyčiau tik tarpusavio draugystę. Šito niekas mums negali užginti. Jei mes ginsime Sąjunginių Tautų chartos principus, tai tikrai tikrosios laisvės ir taikos reikalas tik laimės.

### IRANO ĮVYKIAI

Teheranas. Irano karo ministras paneigė prieš tai padarytą savo pareiškimą. Būtent, prieš tai jis buvo pareiškęs, kad sovietų kariuomenė graso Teheranui ir kad Irano kariuomenė gins Teheraną iki paskutinio kraujo lašo.

„Izvestija“ prikiša Irano vyriausybei, kad ši yra pažeidusi rusų-Irano sutartį. Ši sutartis esanti pažeista tuo, kad Irano naftos koncesijas vyriausybė atidavusi tik JAV ir Anglijai, o Rusijos pretenzijas į šias koncesijas atmetusi.

### BRITŲ LAIVAI LYDĖS „MISSOURI“

Atlantic City /AP/. Iš autoritetingų britų šaltinių patirta, kad galinai britų viduržemio jūros laivyno vienetai esą pasiruošę prisijungti prie praplaukiančio JAV kovos laivo „Missouri“ ir palydėti iš JAV vėžamą turkų Ambasadoriaus kūną į Turkiją.

Šis gestas, diplomatinį slugsnių nuomone, daromas parodyti britų ir amerikiečių draugystę Turkijai.

Kaip manoma, „Missouri“ laivas bus lydimas skrendančių lėktuvų, kurie pakils nuo britų lėktuvnešių Viduržemio jūroje. Britų lydimųjų laivų tarpe, labai galima daiktas, būsimas vienas iš didžiausių Britanijos kovos laivų.

## ŽINIOS IŠ ANGLIJOS

Buvęs pirmosios Muncheno pabaltiečių stovyklos direktoriaus pavaduotojas Harold Ingham iš Anglijos mūsų laikraščiui atsiuntė tokį laišką:

Kai šiuos žodžius rašau, jau suėjo dvi savaitės, kaip aš apleidau Lohengrin stovyklą Munchene, bet nepraejo nė viena diena, kuria aš būčiau nepagalvojęs apie visus mano senus draugus, kurių niekad nepamiršiu.

Aš aplankiau Londone Lietuvos ir Latvijos pasiuntinybes ir perdaviau tuos laiškus, kurie man buvo patikėti. Abiem atvejais papasakojau Pabaltės tautų žmonių gyvenimą Lohengrin stovykloje. Laikraščius ir kitą gautą medžiagą siunčiu stovyklai.

Ypačiai aš teiravausi dėl imigracijos galimybių į Britų Dominijas. Man buvo atsakyta, kad tuo reikalu įvykę patenkinamų pasikalbėjimų su Australijos ir Kanados atstovais ir kad didelio masto imigracijos galimybė į tuos kraštus būsianti sudaryta jau šiais metais. Tačiau esą būtina pirmiausia įkurdinti savo buvusius karius, o po to imtis kitų žmonių: reikalus tvarkyti. Tai gi reikia kantrybės dar kiek palaukti.

Parašiau keletą straipsnių apie Lohengrin stovyklą. Jie, tikinusi, greitai pasirodys britų spaudoje. Be to, kalbėjausi su Britų Broadcasting Corporation ir tikinusi pakalbėti per radiją. Netenka nė minėti, kad aš visais atžvilgiais ir kiekviena proga stengiuosi papasakoti, kokie jūs puikūs žmonės esate, ir kad kiekviena pagelba, kuri jums bus suteikta, yra užtarnauta.

Dėkoju už jūsų draugiškumą.

Harold Ingham.

## TRUMPAS ŽINIOS

- Vašingtonas. Byrnes pareiškė, kad JAV politikos pagrindas sudaro STO principai. JAV nesudarys karinės sutarties su Anglija prieš Rusiją arba su Rusija prieš Angliją. JAV yra žymiai demobilizavusios, todėl, jei kitos valstybės nenusiginkluos, mes neliksime nusiginkluoti, nes žinome iš patyrimo, kad neginkluotos valstybės sudaro priežastį joms užpulti. Jei rei-

kės, JAV panaudos visą karinę galią laikui išlaikyti arba agresijai atremti.

- Londonas. Žem. Rūmuose Bevinas pareiškė: Aš nieko nenoriu daryti, kas viena žmonių grupę kurstytų prieš kitą. Todėl norėčiau, kad ir kiti susilaikytų nuo tokios propagandos arba nervų karo. Man pastangos yra užtikrinti taiką esamoms kartoms. Aš nenorėčiau milijonams žmonių padaryti nuostolių. Manė riša draugystė su Višinskiu. Churchillis kalbėjo kaip privatus asmuo. Britų politika vasario mėn. buvo nustatyta parlamente, kai aš pasiūliau su Rusija 50 metų prailginti nepuolimo sutartį. Kiekvieno karo būtų galima išvengti, jei jo klausimą sprendtų visi žmonės laisvu balsavimu.

- Vašingtonas. JAV įgaliotinis Kinijai Marshalis, atvykęs į Vašingtoną, pareiškė, kad padėtis Mandžurijoje yra labai kritiška. 39 tautinės kiniečių divizijos, kurios yra amerikiečių paruoštos, pasirengusios įžygiuoti į Mandžuriją.

- Kopenhaga. Sovietų kariuomenė pradėjo trauktis iš Bornholmo salos.

- Maskva. Valstybinės ginklavimosi komisijos pirmininkas pareiškė, kad sovietų kariuomenė turinti būti apginkluota moderniausiais ginklais ir per naują penkmetį turį būti išplėsti atominiai ginklai.

Helsinkis. Sovietų žinių agentūra praneša, kad Suomijos vyriausybė atsistatydino. Prezid. Paasikivis paprašė ministrus laikinai eiti pareigas iki bus sudaryta nauja vyriausybė.

- Maskva. Aukščiausioji Taryba viename posėdyje, kuriame dalyvavo ir Stalinas, pirmininku išsirinko gen. pulk. Ždanovą.

- Gibraltaras. Britų laivynas su kovos laivu „Nelson“ priešakyje atvyko į Gibraltarą.

- Naujorkas. Čia atvyko rusų delegacija į Saugumo Tarybos posėdžius. Gromyko pareiškė, kad draugiškus santykius tarp JAV ir Rusijos būtina esą išlaikyti.

- Vašingtonas. Pranešama, kad UNRRA šiuo metu maitina 30 mil. italų ir beveik visus Graikijos gyventojus.